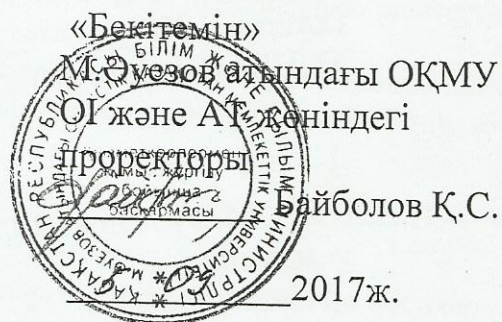

ҚАЗАҚСТАН РЕСПУБЛИКАСЫ БІЛІМ ЖӘНЕ ҒЫЛЫМ
МИНИСТРЛІГІ

М.ӘУЕЗОВ АТЫНДАҒЫ ОҢТҮСТІК ҚАЗАҚСТАН МЕМЛЕКЕТТІК
УНИВЕРСИТЕТІ

Бағдарлама

«Әлеуметтік жұмыс: білім беру мен практиканың әріптестігі»
курсының тыңдаушылары үшін

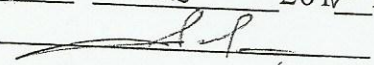
72 сағат

Шымкент, 2017

Құрастырушы: п.т.к. доцент Дарбабаева Р.Ә.

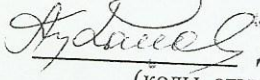
Бағдарлама «Мәдени және әлеуметтік қызмет» кафедрасының
мәжілісінде талқыланып, ұсынылды.
(хаттама № 1 « 28 » 08 2017 ж.)

Кафедра меңгерушісі Тлеубаев С.Ш.
(колы, аты-жөні)

Бағдарламаны Ғылыми-педагогикалық кадрлардың біліктілігін арттыру
бөлімі ұсынды
(хаттама № 1 « 29 » 08 2017 ж.)
ҒПКБАБ жетекшісі Р.А. Рысдәулетов
(колы, аты-жөні)

М.Әуезов атындағы ОҚМУ ОӘК мәжілісінде мақұлданды және
ұсынылды

(хаттама № 1 « 31 » 08 2017 ж.)

ОӘБ жетекшісі Д.А. Куланова
(колы, аты-жөні)

1. Түсіндірме жазба

Әлеуметтік қызмет жүйесі көп салалы, көп аспектілігімен ерекшеленеді. Оның демократиялық тенденциялардың дамуы, адамгершілігі мол және салауатты ұрпақ тәрбиелеуге мүдделі болатын қазіргі қоғам қажеттілігінен көрінеді. Тыңдаушыларға арнайы біліммен, ептіліктен және дағдылармен әлеуметтік қызметін ұйымдастыру орындарында қазіргі мәдени ағарту жұмыстарының қайта құру жағдайында қаруландыру – әрбір студентке әлеуметтік жұмыс қызметінің маңызды әлеуметтік құбылыс ретіндегі ролі мен орнын сезінуіне көмектесу оны тәжірибелі машықтанудың өзіндік жұмыстарына үйрену сондай – ақ маңызды қайнар көздерді, құжаттарды және басылымдарды өздігінен меңгеруге баулу.

Курстың аталуы - Әлеуметтік жұмыс: білім беру мен практиканың әріптестігі / Социальная работа: взаимодействия образования и практики.

Мақсаты - ҚР әлеуметтік қызметтер мен әлеуметтік жұмысқа қысқаша шолу. Қазіргі таңдағы әлеуметтік қызметкерлерді даярлау жүйесі. Білім беру мен тәжірибенің өзара байланысы.

2. Курс мазмұны

Тақырып 1. Отбасында ауытқуы бар балалы ата-аналарға арналған әлеуметтік жобалар
Ақыл – есінде кемістігі бар балалы отбасылармен жүргізілетін жұмыс тәжірибесі және әлеуметтік жобалар .Ақыл – есінде кемістігі бар балалардың ата – аналарға және отбасы мүшелеріне қарым – қатынасын зерттеу әдістері.Ақыл – есінде кемістігі бар балалар және олардың ата – аналарымен жүргізілетін түзету жұмыстары. Әлеуметтік жобалардағы ақыл – есінде кемістігі бар балаларды түзету – тәрбиелеу процесіндегі дидактикалық ойындардың маңызы. Ақыл – есінде кемістігі бар балалы ата-аналарға ұсыныс, әлеуметтік жоба.

Тақырып 2. Әлеуметтік кеңес беру.

Әлеуметтік кеңес беру әлеуметтік көмектің технологиясы ретінде, оның мақсаты, әлеуметтік жұмыстағы ерекшеліктері. Әлеуметтік кеңес берудің түрлері. Әлеуметтік кеңес берудің принциптері. Әлеуметтік кеңес беру процесі. Кеңес беру қызметінің практикадағы әдістері мен тәсілдері.

Тақырып 3. Ортамен байланыс технологиялары.

Қоғаммен байланыс әлеуметтік жұмыстың технологиясы ретінде. Қоғаммен байланыс технологияларының мазмұны. Бұқаралық ақпарат құралдарымен жұмыстың принциптері. Ұжымның бейнесін қалыптастыру үшін қоғамдық пікірді құру тәсілдері. Әлеуметтік жұмыстағы жарнама: мақсаты, түрлері, мазмұны. Интернет ХХІ ғасырдың әлеуметтік технологиясы ретінде. Әлеуметтік жұмыстың қоғаммен байланысты жағдайлардың даму ролі мен перспективалары.

Тақырып 4. Әлеуметтік асырап алушылық және қамқорлық алушылық.

Әлеуметтік қамқорлық және қорғауға алудың мәні, олардың Қазақстанда қалыптасу тәртібі. Кәмелеттік жасқа толмағандарды қамқорлық пен қорғауға алудың технологиясы. Жеке категорияларына қатысты кәмелеттік жасқа толмағандарды қамқорлық пен қорғауға алуды қалыптастыру технологиясы. Қорғауға алудың құқығы мен міндеттері. Патронаж әлеуметтік қорғауға алудың формасы ретінде. Әлеуметтік қамқорлық пен қорғауға алу органдарының қызметі.

Тақырып 5. Әлеуметтік қамсыздандыру.

Әлеуметтік қамсыздандыру түсінігі. Әлеуметтік қамсыздандырудың түрлері: зейнетақылық қамсыздандыру, жәрдемақы жүйесі, жеңілдіктер жүйесі, әлеуметтік қызмет көрсету, отбасы мен балаларға көмек көрсету жүйесі.

Тақырып 6. Қазақстандағы зейнетақымен қамсыздандыру жүйесі

Зейнетақылық қорлардың жұмысы. Жәрдемақы жүйесі: түрлері, төлемдер технологиясы. Жеңілдіктер жүйесі: жеңілдік алушылардың категориялары, жеңілдіктердің мазмұны. Әлеуметтік қызмет көрсету: әлеуметтік қызмет көрсету жүйесінің қатысушылары, ұйымның технологиясы. Әлеуметтік жұмыстың жалпы технологияларының ішіндегі әлеуметтік қамсыздандыру жүйесінің орны.

Тақырып 7. Отбасылармен әлеуметтік жұмыс.

Отбасылармен әлеуметтік жұмыстың мәні, жұмыстың негізгі принциптері. Әлеуметтік қауіп қатер төну мүмкіндігі бар отбасылар әлеуметтік жұмыстың негізгі объектілері ретінде. Отбасының әлеуметтік мәселесінің сипаты. Отбасыны қорғау формалары. Әр түрлі типтегі отбасылармен әлеуметтік жұмыстың ерекшеліктері. Көпбалалы отбасылармен, толық емес отбасылармен, патронаттық отбасылармен, мүгедек балалары бар отбасылармен әлеуметтік жұмыстың мәні мен технологиялары. Әр түрлі категориялы отбасыларға қатысты әлеуметтік жұмыстың технологиялары. Отбасымен әлеуметтік-терапевтік жұмыс. Әлеуметтік жұмыстағы отбасылық кеңес беру: принциптері, кезеңдері, мәні. Отбасының әлеуметтік патронажы. Отбасы ішіндегі қатыгездік жағдайында шұғыл көмек. Отбасыларға әлеуметтік қызмет көрсету органдары.

Тақырып 8. Балалармен әлеуметтік жұмыс атқару

Балаларды әлеуметтік қорғау әлеуметтік жұмыстың маңызды бағыты ретінде. Отбасылық қатынас ортасында, білім беру ортасында, баланың тұратын ортасында балаларды әлеуметтік қорғау. Күнделікті жағдайда, төтенше және аяқ асты жағдайда әлеуметтік қорғау. Зорлық-зомбылықтың құрбаны болған балалармен әлеуметтік жұмыстың технологиялары.

Тақырып 9. Ата-анасының қамқорлығынсыз қалған балаларды әлеуметтік қорғау.

Ата-анасының қамқорлығынсыз қалған балалар, жетімдерді орналастыру формалары. Патронаттың асырап алу технологиялары. Ата-анасының қамқорлығынсыз қалған балалар мен жетімдерге арналған әлеуметтік мекемелердің сипаттары. Осы мекемелердің тәрбиеленушілерін әлеуметтік қорғау және әлеуметтендірудің ерекшеліктері.

Тақырып 10. Деадаптация және әлеуметтік жетімдік.

Деадаптацияланған балалармен жұмыс жүйесі. Ата-ананың қараусыз қалған кәмелеттік жасқа толмағандар мәселесі. Кәмелеттік жасқа толмағандардың деадаптациясының алдын алу технологиялары. Деадаптацияланған балалармен әлеуметтік жұмыстың технологиялары. Балаларға көмек пен қызмет көрсету мекемелері: классификация, іс-әрекет мәні.

Тақырып 11. Қазақстанда жалғыз басты әйелдердің мүдделерін әлеуметтік қорғау.

Әйелдер әлеуметтік жұмыс клиенттерінің ерекше әлеуметтік-демографиялық тобы және ерекшелік категориясы ретінде. Қазақстан әйелдерінің әлеуметтік жағдайы. Әйелдердің түрлі топтарының әлеуметтік мәселелерінің ерекшеліктері. Жалғыз басты әйелдерге әлеуметтік көмек көрсету және қорғау технологиялары: мазмұны, жүзеге асыру шарттары. Әйелдерге әлеуметтік көмек және қолдау көрсету бойынша әлеуметтік қызметтер. Әйелдердің мүдделерін әлеуметтік қорғау бойынша үкіметтік емес ұйымдардың іс-әрекеттері.

Тақырып 12. Тарихи аспектіде суицидке қатысты әр түрлі мемлекеттердегі қоғамның дамуы.

Күйзеліс – стресс табиғаты. Стресс сөзінің анықтамасы. Физиологиялық және психологиялық күйзеліс. Күйзеліс себептері. Ұйымдық және тұлғалық факторлар. Ұйымдық дамудың сипаттамасы. Олардың даму жағдайлары. Ұйым дамуының алғышарттары мен қасиеттері.

Тақырып 13 . Өзара әрекет ету салаларындағы шиеленістер

Отбасыдағы шиеленістер туралы түсінік. Отбасылық шиеленістердің ерекшеліктері. Отбасыдағы шиеленістердің себептері және оларды шешу әдістері. Ата-аналар және балалардың өзара әрекет етудегі шиеленістері. Ішкі отбасылық қатынастардың түрі. Отбасы дисгармониясы. Ата-аналармен шиеленістің алдын алудың негізгі бағыттары. Оқушылар және оқытушылар арасындағы шиеленістер. Педагогикалық шиеленістердің ерекшеліктері

Тақырып 14. Мұғалімдер және оқушылар арасындағы дау-дамайлар

Мұғалім мен оқушы арасындағы психологиялық қарым-қатынас нәтижесі Қарым-қатынас мәселесі бұл әлеуметтік психологияның негізгі проблемалары. Қарым-қатынас проблемасымен тек психологтар, педагогтар айналысып қана қоймайды, оны философтар, социологтар, политологтар да жан-жақты зерттеуде. Мектеп оқушыларымен жұмыс істейтін мұғалімдер вербальді (сөз) және вербальді емес (ым не ишара) қарым-қатынастың түрін пайдаланады. Қарым-қатынастың қай түрі болмасын ол мұғалімнің шеберлігіне, тәжірибесіне байланысты.

Тақырып 15. Бітіруші түлектерге мамандық таңдауда коучингтік технологияны қолдану жолдары

Отандық, шет елдік, Ресейлік авторлардың коучингтік технология туралы теориялық - әдіснамалық еңбектеріне талдау жасау. Елімізде және шетелде коучингтің технологияның қолдану салаларына тоқталу. Коучингтік әдісті әлеуметтік қызмет саласында қолдану мүмкіншіліктерін және нәтижесінің тиімділік коэффициентін жан-жақты талдау. Болашақ мамандарды дайындау және әлеуметтік қызметкерлердің кәсіби дайындығын көтеру мақсатында коучингтік әдістер бағдарламасын зерттеу.

Тақырып 16. Әлеуметтік қызметкердің рухани-адамгершілік сапасы.

Әлеуметтік қызметкер маманның жеке тұлғалық сапалық рөлі. Әлеуметтік жұмыстың тұлғалық-гумандық бағыттары. Әлеуметтік жұмыстың жеке тұлғалық сапасының сипаты. Әлеуметтік жұмыстың кәсіби этикасы. Әлеуметтік қызметкердің азамат тұлғасындағы кәсіби маман ретінде қалыптасуы.

3. Практикалық сабақтарының жобалық үлгілері

1. Әлеуметтік жобалардағы ақыл – есінде кемістігі бар балаларды түзету – тәрбиелеу процесіндегі дидактикалық ойындардың маңызы.
2. Әлеуметтік кеңес беру әлеуметтік көмектің түрі ретінде
3. Қоғаммен байланыс технологияларының мазмұны.
4. Бұқаралық ақпарат құралдарымен жұмыстың принциптері.
5. Әлеуметтік қамсыздандыру жүйесі
6. Отбасының әлеуметтік мәселесінің сипаты.
7. Отбасыны қорғау формалары.
8. Әр түрлі типтегі отбасылармен әлеуметтік жұмыстың ерекшеліктері.
9. Көпбалалы

- ортбасылармен әлеуметтік жұмыс
10. Толық емес отбасылармен әлеуметтік жұмыс
 12. Патронаттық отбасылармен әлеуметтік жұмыс
 13. Мүгедек балалары бар отбасылармен әлеуметтік жұмыс
 14. Жалғыз басты әйелдермен әлеуметтік жұмыс
 15. Физиологиялық және психологиялық күйзеліске ұшыраған тұлғалармен әлеуметтік жұмыс
 16. Отбасылық шиеленістердің ерекшеліктері
 17. Мұғалім мен оқушы арасындағы психологиялық қарым-қатынас
 18. Мамандық таңдауда коучингтік технологияны қолдану жолдары
 19. Әлеуметтік жұмыстың кәсіби этикасы
 20. Әлеуметтік қызметкердің азамат тұлғасындағы кәсіби маман ретінде қалыптасуы

4. Ұсынылған әдебиеттер

1. Агафонов А.Н., Менлибаев К.К. Социальная работа с молодежью: Учебное пособие. - Караганда, 2003
2. Акатов Л.И. Социальная реабилитация детей с ограниченными возможностями здоровья. - М., 2004.
3. Акмалова А.А., Капицын В.М. Социальная работа с мигрантами и беженцами. - М., 2008.
4. Басов Н.Ф. Социальная работа с лицами пожилого возраста: Учебное пособие. - Ростов-на-Дону, 2009.
5. Дементьева Н.Ф., Старовойтова Л.И. Социальная работа в учреждениях социально-реабилитационного профиля и медико-социальной экспертизы. - М., 2010.
6. Нестерова Г.Ф. Социальная работа с пожилыми и инвалидами.
7. Основы социальной работы. Учебник /отв.ред. П.Д. Павленок. - М., 2006.
8. Основы социальной работы. Учебное пособие / Под ред. Н.Ф.Басова. - М., 2004.
9. Павленок П.Д., Руднева М.Я. технологии социальной работы с различными группами населения: Учебное пособие. - М., 2010.
10. Руденко А.М., Самыгин С.И. Социальная реабилитация. - М., 2011.
- П.Семья: Психология. Педагогика. Социальная работа./ Под ред. А.А.Реана. - М., 2010.
12. Социальная работа /Под. ред. В.И.Курбатова. -3-е изд. - Ростов-на-Дону, 2003.
13. Сигида Е.А., Бабкин Н.И., Беззубик К.В., Лукьянова И.Е. Содержание и методика социальной работы.-М.,2005.
14. Социальное обеспечение: Учебное пособие / сост. А.М.Курманов, Г.К.Болатбекова, Р.Д.Акашев. -Астана, 2011.
15. Теория социальной работы: Учебное пособие / Под ред. Е.П.Агапова. - М., 2011.
16. Технология социальной работы. Учебник / Под ред. А.А. Чернецкой. - Ростов-на-Дону, 2006.
17. Технология социальной работы / Под ред. И.Г. Зайнышева. - Ростов-на-Дону, 2006.
18. Технологии социальной работы в различных сферах жизнедеятельности / Под. ред. П.Д. Павленка. - М., 2006.
19. Холостова Е.И. Социальная работа: Учебное пособие. - М., 2004
20. Холостова Е.И. Социальная работа с дезадаптированными детьми: Учебное пособие. -М., 2006.

Қосымша әдебиеттер

1. Григорьев С.И., Гусякова Л.И., Гусова С.А. Социальная работа с молодежью. - М., 2006.
2. Козлов А.А., Иванова Т.Б. Практикум социального работника. - Ростов-на-Дону, 2001.

3. Менеджмент социальной работы / Под ред. Е.И. Комарова, А.И. Войтенко. - М., 2001.
4. Тюрина Э.И., Кучукова Н.Ю., Пенцова Е.А. социальная работа с семьей и детьми. Учебник. - М., 2009.
5. Холостова Е.И. Социальная работа с пожилыми людьми - М., 2002.
6. Холостова Е.И., Дементьева Н.Ф. Социальная реабилитация. - М., 2002.
7. Социальная работа с молодежью /Под ред. Н.Ф. Басова. - М., 2009.
8. Савинова Л.И., Кузнецова Е.В. Социальная работа с детьми в семьях разведенных родителей: Учебное пособие. - М., 2005.
9. Ярская-Смирнова Е.Р., Наберушкина Э.К. Социальная работа с инвалидами. - СПб., 2005.
10. Кожамкулова Л.Г. социальная работа города: принципы и направления. - Алматы, 2003.